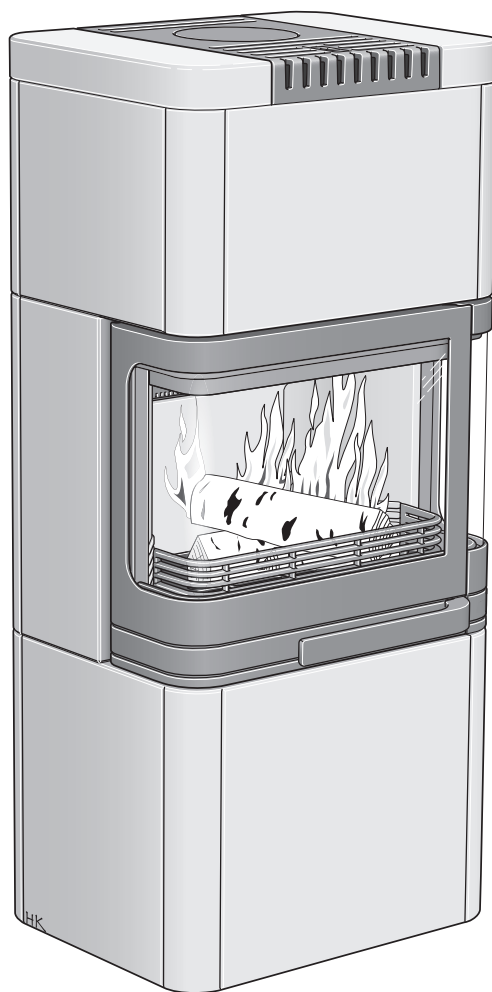
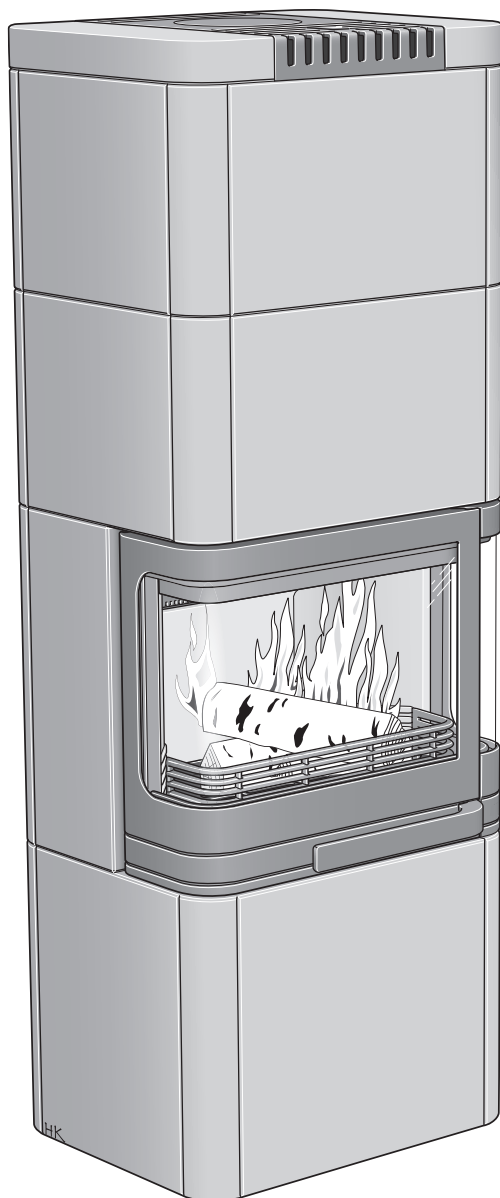

Fyrings- instruksjon

C20

Contura

Valg av brensel

Alle sorter ved av bjerk, bøk, eik, alm, ask, bartrær og frukttrær kan brukes som brensel i peisovnen. De forskjellige treslagene har forskjellig densitet, og jo høyere densitet veden har desto høyre er energiinnholdet. Høyest densitet har bøk, eik og bjerk. Fersk ved består av halvparten vann. En del av vannet sirkulerer fritt mellom fibre og en del er bundet i cellene. Veden skal alltid tørkes slik at det frie vannet fordunster. Når fuktigheten har sunket til under 20 %, er veden klar til bruk. Dersom man fyrer med ved med høyere vanninnhold, så går en stor del av vedens energiinnhold med til å koke bort vannet. Er veden fuktig blir også forbrenningen dårlig og det danner seg sot- og tjærebelegg i skorsteinen, noe som i verste fall kan føre til skorsteinsbrann. Utover dette fører det også til at glasset i peisovnen blir sotete og fører til ubehag for dem som bor i nærheten på grunn av forurensning av luften.

For å være sikker på at man har tørr ved, bør veden hugges om vinteren og ligge til lagring fritt og luftig under tak i løpet av sommeren. Dekk aldri en vedstabel med presenning som ligger ned mot marken, fordi presenningen fungerer som et tettsluttende dekke og veden hindres i å tørke.

Oppbevar alltid en mindre mengde ved innendørs i noen dager før bruk, slik at overflatefuktigheten som finnes på veden rekker å fordunste.

Vedens fuktighetsinnhold kan enkelt kontrolleres ved at et vedstykke veies før og etter at den er tørket ett døgn i en ovn ved 80 °C. Beregn deretter fuktighetsinnholdet ved å dividere mengden fordampet vann (vekt før minus vekt etter tørking) med total vekt på vedstykket, inklusive vann:

$$\text{Fuktighetsinnhold i \%: } \frac{m_{\text{f\ddot{o}re}} - m_{\text{etter}}}{m_{\text{f\ddot{o}re}}} \times 100$$

Advarsel!

Fossilt brensel, trykkimpregnert tre, malt eller limt tre, sponplater, plast eller fargebrosjyrer må ikke brukes som brensel. Felles for disse materialer er at de utvikler saltsyre eller tungmetaller under forbrenningen som er skadelige for miljøet og peisen. Saltsyre kan også angripe stålet i røykløp og mørtelen i en murt skorstein.

Viktig for en god forbrenning er også at veden er passe stor. Størrelsen på veden bør være:

Opptenningsved: Finkløvd ved

Lengde: 25 - 35 cm

Diameter: 2 - 5 cm

Mengde pr. opptenning: 2,5 kg (ca. 10 - 12 finkløvd ved)

Ved: Kløvd ved

Lengde: 25 - 40 cm

Diameter: 7 - 9 cm

Normal mengde: 1,8 kg/time

Max mengde: 2,7 kg/time (maks 3 vedtrær per ilegg)

Slik fyrer du

Det er viktig at du bruker korrekt mengde ved, spesielt ved opptenning. De første gangene du fyrer bør du derfor bruke en vekt for å se og lære hvor mye 2,5 kg opptenningsved er. Lær deg også hvor mye normal- og maksimummengde er.

Peisovnen er kun beregnet for fyring med lukket dør. Det er kun på denne måten at varmluftsspylingen av glassflatene fungerer. Åpne alltid døren sakte og forsiktig, for å hindre at røyken slår ut på grunn av trykkforandringen i ildstedet.

Peisovnens forbrenning er avhengig av trekkforholdet i skorsteinen. Etter at du har fyrte noen ganger vil du finne riktig innstilling av forbrenningsluftsspjeldet, samt passende mengde og størrelse på veden du legger i ovnen.

Opptenning

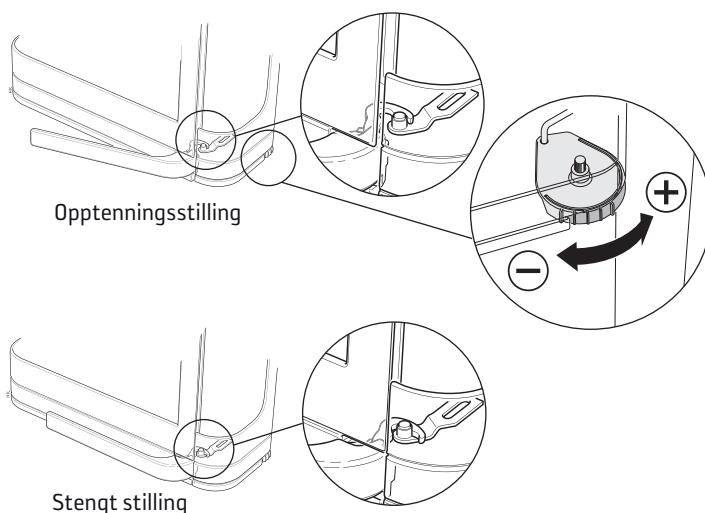
Viktig!

Vær oppmerksom på at om det brukes for lite ved til opptenningen eller at veden er for grovt kløvet, oppnås ikke riktig arbeidstemperatur i brennkammeret. Følgen av en feilaktig opptenning blir dårlig forbrenning med kraftig sotdannelse eller at ilden slukker når ovnsdøren stenges.

Dersom huset har mekanisk ventilasjon, må det åpnes et vindu i nærheten av peisovnen før opptenning. La vinduet stå oppe noen minutter, til bålet har tatt seg opp.

Det skal alltid ligge et tynt lag av aske og forkullede trebiter i peisovnen, for raskt å få et godt underlag av glør.

1. Åpne forbrenningsluftspjeldet helt.
2. Legg inn avisappir eller opptenningsbrikker, samt ca 2,5 kg finkløvd ved i midten av peisovnen. Veden leg ges på kryss og tvers (som et tømmerhus).
3. Tenn på bålet.
4. Ovnsdøren stilles i sin opptenningsstilling, dvs. den nedre låsekroken skal hakes fast rundt låserullen. Når bålet har tatt seg ordentlig opp etter ca 10-15 minutter og det brenner godt, stenges ovnsdøren helt (se figurene nedenfor).
5. Legg inn 2-3 vedkubber med en samlet vekt på 1,8-2,7 kg innen ilden slukker. Etter ca 5 minutter når vedkubbene har tatt ordentlig fyr, kan tilførselen av forbrenningsluft minskes.

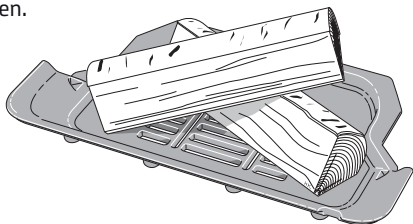
Påfylling av ved

Viktig!

En forutsetning for å kunne regulere avgitt effekt er et tykt lag av glør og høy temperatur i brennkammeret.

Når bålet har brent ned til glør, er det på tide å legge på mer ved.

1. Åpne håndtaket til ovnsdøren og la undertrykket i brennkammeret utjevnes i noen sekunder innen ovnsdøren åpnes helt.
2. Legg på 2-3 vedtrær med en samlet vekt på omtrent 1,8-2,7 kg. Et vedtre legges diagonalt og ett eller to vedtrær legges parallelt med ryggen, se illustrasjonen nedenfor. Lukk deretter døren.

3. Forbrenningsluftspjeldet skal være helt åpent i 2-3 minutter til veden er blitt forkullet og brenner ordentlig. Hvis man deretter ønsker en langsommere forbrenning kan tilførselen av forbrenningsluft minskes. Forutsetningen for regulering av forbrenningen varierer avhengig av temperaturen i brennkammeret og trekken i skorsteinen.
4. En nominell avgitt effekt på 6 kW oppnås normalt når forbrenningsluftspjeldet er 40 % åpent.
5. Lavest avgitt effekt på 3-4 kW oppnås normalt når forbrenningsluftspjeldet er 20 % åpent og det fyres med grove vedstykker. I denne forbindelse er det viktig at forbrenningsluftspjeldet er helt åpent i ca 3-5 minutter så veden får tid til å tenne ordentlig innen tilførselen av forbrenningsluft minskes.

Viktig!

Det er viktig at det raskt begynner å brenne i vedstykkene. Raskt opptenning fås ved å åpne forbrenningsluftspjeldet helt eller la ovnsdøren stå i opptenningstilling i en kort tid. Ulmefyring, som vil si kraftig redusert lufttilførsel, gir dårlig forbrenning med høye utslipp av emisjoner, samt lav virkningsgrad, og kan i verste fall forårsake rask gassantennelse med skader på ovnen som følge.

Best varmeutbytte

Bålet må ikke være for stort. Store bål er uøkonomiske og gir dessuten høye røykgasstemperaturer, som kan skade peis og skorstein. Anbefalt vedmengde ved normal fyring er 1,8 kg/time og maksimal vedmengde er 2,7 kg/time. Disse verdiene gjelder for fyring med kløvd bjerkeved eller annen løvved med ca. 18 % fuktighet. Fyring med samme vedmengde som ovenfor med for eksempel bartre, vil gi vesentlig høyere ildstedstemperaturer. Fyring med maksimale mengder over lengre perioder av gangen, vil forkorte peisens levetid, og dersom den maksimale mengden overskrides, kan deler av peisen skades og garantien bortfaller.

Når peisen er ny

Når peisen er ny kan det oppstå en spesiell lukt som kommer av at rester av oljebelegg og overflødig farge kan sitte igjen på platene. Etter noen opptenninger forsvinner lukten. Det kan også forekomme at man kjenner en spesiell stikkende lukt som kommer etter en tids bruk. Lukten kommer fra isolasjonen i skorsteinen. Dette kan avhjelpest ved å fyre med maksimal vedmengde, 2,5 kg/time, under et tidsforløp på 5-8 timer.

Vedlikehold av peisen

Ved fyring i ildsteder med glassdører, kan glassene bli sotete, selv om det brukes tørt ved som kun inneholder 15-20 % fuktighet. Dersom man gjør rent regelmessig, rekker det ofte å tørke med tørt papir. Dersom soten har sitte på glasset i lengre tid, kan den lett fjernes med rengjøringsmiddel, eller et spesielt sotfjerningsmiddel. Disse midlene fås kjøpt i dagligvarebutikker, eller hos din lokale faghandel for ovner og peiser.

- Ikke bruk rengjøringsmidler som inneholder skuremidler eller ingredienser som kan etse trykt eller malt glass, ettersom det kan skade glasset/fargen. Bruk heller ikke rengjøringsmidler som inneholder natriumhydroksid, ettersom de virker etsende på tetningslister.
- Når askeskuffen skal tømmes, må det sørges for at alle glør er slukket og asken er kald. Asken skal oppbevares i en ikke-brennbar beholder med lokk i minst en uke før den kastes.
- Innsatsen til askeskuffen bør også rengjøres av og til, ellers kan askesøl forhindre at askeskuffen skyves riktig på plass og forårsake problemer med å lukke døren til ildstedet skikkelig.
- Klebersteinen rengjøres med vaskemiddel eller tørkes med ren aceton. Still ikke noen brennbare gjenstander eller stearinlys på klebersteinen.
- Risten og øvrige støpjernsdeler rengjøres med stålbørste. OBS! Risten går på kulelager med 4 kuler. Disse kan løsne fra plassen sin, når risten demonteres ved rengjøring.
- Kontroll av pakninger er viktig fra et forbrenningssynspunkt, fordi slitte pakninger fører til dårligere forbrenning og peisen får «falsk trekk».
- Malte deler på peisen kan rengjøres med en fuktig klut, eventuelt med litt oppvaskmiddel. Skader på malte deler, f.eks. mindre riper, kan utbedres med Conturas vedlikeholdsfarge. Kontakt din faghandel for ovner og peiser.
- På grunn av at peisen hele tiden har en stor luftgjennomstrømning, kald romstemperert luft trekkes inn og varm luft kommer ut igjen, kan det samle seg støv under og bak peisen. Derfor bør disse stedene rengjøres regelmessig.
- Det kan bli nødvendig å bytte ut deler som sitter i nærheten av selve brennstedet. Eksempler på slike deler er ildstedsbekledning og rister. Levetiden for disse delene er avhengig av hvor mye og på hvilken måte peisovnen er blitt brukt.

Feiing

Feiing av røykkanaler og skorsteinstilkoblinger bør utføres av feiermestere. Feiing og rengjøring av peisens ildsted kan gjøres ved skraping og/eller bruk av børste. Det beste er allikevel å bruke en sotstøvsuger.

Dersom det oppstår eller er fare for pipebrann, skal forbrenningsluftspjeldet og dørene stenges. Tilkall om nødvendig brannvesenet for å slukke. Etter en pipebrann skal skorsteinen alltid kontrolleres av feiervesenet.

Mulige årsaker til driftsforstyrrelser og utbedringer av disse

Det trekker dårlig i peisen etter installasjonen

- Kontroller skorsteinens lengde, slik at den tilfredsstillende kravene, det vil si én meter over mønet, samt at den har en total lengde på minst 3,5 meter.
- Kontroller at det ikke finnes noe i skorsteinen som hindrer røykgassene, og at ikke noen nærliggende hus eller trær påvirker vinden rundt skorsteinen.
- Kontroller også skorsteinens areal (gjelder eksisterende murt skorstein), som bør være 150–200 cm².

Peisen har dårlig trekk og ilden dør ut etter kort tid

- Dette kan skyldes at veden ikke er tilstrekkelig tørr. Kontroller veden.
- En annen årsak kan være at det er undertrykk i huset, f.eks. ved bruk av kjøkkenvifte eller annen mekanisk ventilasjon. Åpne et vindu i nærheten av peisen under opptenningen. Du kan også prøve å tenne på noe avisapir og holde det opp inne i peisen, for å få i gang trekken.
- Tilførselsluftkanalen utenfra kan være helt eller delvis tilstoppet. Løsne tilførselen og prøv om det går an å brenne med luft fra rommet.
- Kontroller at forbrenningsluftspjeldet er åpent.
- Det kan også hende at peisens røykuttak/skortsteinsspjeld er tildekket av sot etter feiing. Løft ut røykhyllen og kontroller om dette er tilfelle.
- Til slutt bør du lese fyringsinstruksjonen på nytt. Kanskje vedmengden er for liten og underlaget av glør er blitt for lite og kaldt, slik at det ikke avgir tilstrekkelig varme til å tenne neste påfylling av ved.

Det dannes unormalt mye sot på glasset

Det vil alltid bli et visst sotbelegg på glasset og det legger seg på litt mer ved hver fyring. Sot på glasset skyldes hovedsakelig tre forhold:

- Veden er fuktig, noe som leder til dårlig forbrenning med stor røykutvikling som følge.
- Det er for lav temperatur i brennkammeret, noe som fører til ufullstendig forbrenning og dårlig trekk i skorsteinen.
- Fremgangsmåten for fyringen er ikke korrekt, f.eks. sto ikke ovnsdøren i opptenningsstilling i ca 5 min.

Kontroller innholdet av fuktigheten i veden, sørg for at det er et godt underlag av glør og les gjennom fyringsanvisningen en gang til.

Lukt av røyk i nærheten peisovnen i perioder

Dette kan forekomme når vinden slår ned i skorsteinen og skjer oftest ved en bestemt vindretning når det blåser. En annen årsak kan være at ovnsdøren er blitt åpnet når det brenner kraftig.

Lakkerte deler er blitt misfarget

Dersom lakkerte deler er blitt misfarget, beror det på for høy temperatur i peisovnen. Årsaken til den økte temperaturen kan være at maksimalt tillatt mengde ved er blitt overskredet, eller at det er blitt brukt brensel som ikke er egnet (f.eks. byggavfall, store mengder finkløvd spillvirke). Garantien omfatter ikke slike skader. Dersom lakkerte deler er blitt skadet, kan de enkelt byttes ut. Kontakt din forhandler.

Skulle det oppstå problemer som du ikke kan rette på selv, må du kontakte forhandleren eller feiervesenet.

Med disse fyringsrådene håper vi at du vil få en stemningsfull, økonomisk og problemfri bruk av din Contura-peis.

Advarsel!

Under bruk blir enkelte deler av peisovnen meget varme og kan forårsake brannskader ved berøring.

Vær også oppmerksom på den kraftige varmestrålingen gjennom glasset i døren.

Dersom brennbart materiale plasseres nærmere enn angitt sikkerhetsavstand, kan brann oppstå.

Fyring med for liten lufttilførsel kan forårsake kraftig gassansamling og antenning med risiko for skader både på materiell og personer.

Contura

NIBE AB · Box 134 · 285 23 Markaryd · Sweden
www.contura.eu

Contura forbeholder seg retten til å endre angitte mål og beskrevet fremgangsmåte i denne anvisningen uten særskilt varsel. Den aktuelle utgaven kan lastes ned fra www.contura.eu